

Szívből adni és elfogadni!
Sunt aici pentru a primi și a da!

Úton együtt!
La drum împreună!

IV. kötet – Vol. IV.
2026

FRANZ KETT PEDAGÓGIA INTÉZET – ROMÁNIA
INSTITUTUL PENTRU PEDAGOGIA FRANZ KETT DIN ROMÂNIA

Úton együtt!
La drum împreună!

Szívből adni és elfogadni!
Sunt aici pentru a primi și a da!

IV. Kötet
Vol. IV.

Stanca Măda
Székely Beáta
(coordonatori)

Nagyvárad
Oradea
2026

INSTITUTUL PENTRU PEDAGOGIA FRANZ KETT DIN ROMÂNIA

FRANZ KETT PEDAGÓGIA INTÉZET – ROMÁNIA

Adresa:

INSTITUTUL PENTRU PEDAGOGIA FRANZ KETT DIN ROMÂNIA

410161 – Oradea

Str. Șirul Canonicilor nr. 9

institut.franzkett.ro@gmail.com

www.kett.ro

Copyright: © Autorii, 2026

Editori: Stanca Măda, Székely Beáta

Tehnoredactare: Székely Beáta

Corectură: Nemes István, Stanca Măda, Székely Beáta

Traducere: Nemes István, Stanca Măda, Veres Annamária

ISBN 978-973-0-43685-3

ISSN 3120 – 1598 ISSN-L 3120 – 1598

Ediție ocazională a Institutului pentru Pedagogia Franz Kett Oradea, 2026

Girul științific al publicațiilor aparține evaluatorilor specializați în pedagogia Franz Kett care au evaluat pozitiv lucrările de absolvire a cursurilor de multiplicatori, respectiv cele de certificare ca pedagog Franz Kett organizate de Institut für Franz-Kett-Pädagogik GSEB e. V. din Germania și editorilor.

Responsabilitatea pentru traducere și retroversiune aparține editorilor.

TARTALOMJEGYZÉK

HANGOLÓ

<i>Kedves olvasó!</i>	8
Nemes István: <i>Szívből adni és elfogadni</i>	10

TÉMASAROK: „SZÍVBŐL ADNI ÉS ELFOGADNI!”

Monica Gomoescu: <i>A kis herceg és a rózsza</i>	16
Zalányi Erzsébet, Berecki Beáta: <i>A nagyravágyó fekete rigó</i>	22
Szentes Réka: <i>Virágbál</i>	30
Kállai Karolina, Nemes Ildikó, Nemes István, Székely Beáta: <i>Szent Erzsébet köpenye</i>	38
Monica Gomoescu: <i>A szívárványhal története</i>	44

MESÉK AZ ÉLETRŐL

Nagy Enikő (M. Kriszta nővér): <i>A varázsmagok története</i>	48
Stanca Măda, Cornelia Ursu: <i>A bennünk élő gyermek</i>	54

A HIT ÚTJÁN

Nemes István: <i>Az irgalmas szamaritánus</i>	58
Benedek Ramóna: <i>Élő vízre szomjazom</i>	66
<i>A 2025-ös év a Romániai Franz Kett Pedagógia Intézet életében</i>	70

CUPRINS

INTRODUCERE

<i>Cuvânt către cititor</i>	77
István Nemes: <i>A dăru și a primi din inimă</i>	78

PAGINI TEMATICE: „SUNT AICI PENTRU A PRIMI ȘI A DA!”

Monica Gomoescu: <i>Micul prinț și trandafirul</i>	84
Erzsébet Zalányi, Beáta Berecki: <i>Mierla ambițioasă</i>	90
Réka Szentes: <i>Balul florilor</i>	98
Karolina Kállai, Ildikó Nemes, István Nemes, Beáta Székely: <i>Mantaua Sfintei Elisabeta</i>	106
Monica Gomoescu: <i>Povestea peștișorului curcubeu</i>	112

POVEȘTI DESPRE VIAȚĂ

Enikő Nagy (Sr. Kriszta): <i>Povestea semințelor fermecate</i>	116
Stanca Măda, Cornelia Ursu: <i>Copilul din noi</i>	122

PE CALEA CREDINȚEI

István Nemes: <i>Bunul samaritean</i>	126
Ramóna Benedek: <i>Sunt însetat după apă vie!</i>	134

INSTITUTUL NOSTRU

<i>Anul 2025 în viața Institutului pentru Pedagogia Franz Kett din România</i>	140
--	-----

KEDVES OLVASÓ!

Évkönyvünk jelen kiadása a Franz Kett pedagógiája által két alapvetőnek tartott emberi gesztust helyez előtérbe: az elfogadás és az adás gesztusát. A szerkesztőség nevében szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki megtisztelt azzal, hogy elküldte publikálásra szánt munkáját. Minden egyes írás egy sugárnyi fényt és örömet hozhat azoknak, akik szeretik Franz Kett pedagógiáját.

Az évkönyv témáját fedő fejezetben, a témasarokban öt megismerlést kínálunk. A kis herceg és a rózsa találkozása, amelyet Monica Gomoescu Antoine de Saint-Exupéry műve alapján dolgozott fel a Franz Kett-pedagógia eljárásaival, lehetőséget nyújt számunkra, hogy felfedezzük a szépet és a csodálatosat mindannyiunkban. Berecki Beáta Enikő és Zalányi Erzsébet Lázár Ervin történetének *A nagyravágyó feketerigónak* megismerlésében mutatják a társadas kapcsolatok személyiséget formáló erejét mutatják meg nekünk. Szentes Réka a *Virágbál* c. foglalkozása (Fésűs Éva azonos című könyve alapján) arra hív meg minket, hogy megértsük gyökereinket és a termékeny talaj fontosságát, amely alapot nyújt ad létezésünk számára. Nemes István, Székely Beáta, Nemes Ildikó és Kállai Karolina *Szent Erzsébet köpenye* című legendafeldolgozásából azt tanulhatjuk meg, hogy az adakozás az isteni szeretet ragyogásával tölti meg életünket. A fejezet Monica Gomoescu által óvodások számára tervezett *A szivárványhal története* című mesével zárul, amely arra hívja meg a gyerekeket, hogy fedezzék fel, a megosztás örömeit.

Az életről szóló gyönyörű mese *A varázsmagok* története, amelyet Nagy Enikő Kriszta nővér kínál nekünk és amely az életünkben vagy tanítványaink életében azzal a reménnyel elvetett magvakról szól, hogy bő "termést" hozzanak.

– *A bennünk élő gyermek*, Stanca Măda és Cornelia Ursu elmélkedése megnyitja az utat a gyermekkori emlékeinkkel, a bennünk élő gyermek játékoságával és érzéseivel való találkozás felé.

A hit útján c. rovatban újraéljük az irgalmas szamaritánus bibliai történetét Nemes István tolmácsolásában, és felfedezzük magunkban az élő víz iránti szomjúságot Jézus és a szamaritánus asszony beszélgetésében Jákób kútjánál, amelyet Benedek Ramóna kínál nekünk.

Arra hívjuk Önt, Kedves Olvasó, hogy olvassa ezeket az oktatói tevékenységeket, majd dolgozza fel az Ön által vezetett gyermek- és ifjúsági csoportokban. Azzal, hogy felajánljuk nekik időnket és a Franz Kett pedagógiában szerzett tapasztalatainkat, megnyitjuk a szívüket a szépség és a jóság felé.

Sok sikert!

Stanca MĂDA

Dr. Nemes István

SZÍVBŐL ADNI ÉS ELFOGADNI

A Franz Kett Pedagógia Intézet 2025. évi évkönyvének megszemplélései e köré a mottó köré szerveződnek. A központi téma megjelölését azonban árnyalatnyi módosítással meg is lehet fordítani úgy, hogy az elfogadás kerüljön az első helyre: szívből elfogadni és adni. Mind ezt nem pusztán azért, mert ez lenne a „helyes” sorrend, mert így diktálja ezt az illem vagy valamiféle erkölcsi logika. Nem is azért, mert az lenne a természetes, hogy először nekem jár valami, és csak az után adok belőle másoknak is, ha már megkaptam a jussomat. A fordított szemléletet az emberkép diktálja, amelyből kiindulva a Franz Kett pedagógia megfogalmazza a nevelési feladatait.

Ezen emberkép abból indul ki, hogy létünk nem magától értetődő és nem is elszigetelt jelenség. Ha csak a józan ész szemszögéből nézzük az emberi ittlétet, láthatóvá válik, hogy az emberi létezés több ezer előfeltétel eredménye, az élet három és fél milliárd évnyi evolúciójának folyománya. Innen nézve a létem – mondja Franz Kett – egy egész részeként gondolható el és egy egész részeként is nyer értelmet. Ebből a megfigyelésből adódik az emberi lény egy lehetséges helyzetmeghatározása a világban: ezer szállal kapcsolódom a természeti környezetemhez és az emberi világhoz, jelenhez, múlthoz és jövőmhez. Különböző szinteken szerveződő, egymásra épülő és egymásból fakadó kapcsolatok csomópontja vagyok, ezekből jöttem létre és ezekkel állok kölcsönhatásban életem során, amikor emberi lényként kibontakozom. Ez pedig azt jelenti, hogy lételemet kaptam, eredendően befogadó lény vagyok. Létezésem előfeltétele a természet ezer hozzám köthető energiája és szála, amely testemet és a benne kibontakozó emberi lényt, aki vagyok, formálta, „szötte”, és amely édesanyám igenjében nyert emberi arcot, akinek a testében megkaptam az első helyemet ebben a világban.

Franz Kett és az ő nyomán pedagógiánk ennek a tényállásnak a kifejeződését véli felfedezni abban a sajátos módon, ahogyan a német nyelv kifejezi azt, hogy valami van, hogy én, az emberi lény, vagyok. *Es gibt mich*. Ez a rövid mondat konvencionális tolmácsolásban annyit jelent, hogy vagyok, létezem. Ha azonban a nyers fordítás a nyelvben lerakódott világtapasztalat üledékét felkavaró erejének vetjük alá ezt a mondatot, arról kezd mesélni nekünk, hogy az én létezésemet egy valami, egy AZ adja, adományozza. AZ ad, AZ adományoz engem. De mi az, vagy ki az ez a valami, AZ? – teszi fel a kérdést Franz Kett. A lételemet, engem adó sok előfeltétel közül egyeseket már megemlítettünk, mások azonban még egyelőre homályban maradtak. A Franz Kett pedagógia a keresztény hit azon alapkijelentéséből indul ki, hogy az édesanya szabad Igen-je és sok millió előfeltétel légüres térben lebeg, ha nem előzi meg őket egy mindent feltételt megteremtő Alap, egy nagybetűs AZ, amely mindent ad, amelynek min-

den létező dolog a létét köszönheti. Franz Kett ezt a 139. zsoltárból vett versekkel világítja meg:

„Bizony te formáltad bensőm,
és anyám méhében te szőtted a testem.
Dicsőítetek téged, mert olyan csodálatosan alkottál,
tudom jól, milyen csodálatos minden műved!
Létem nem volt titokban előtted,
amikor a föld ölén rejtve formálódtam.
Még alakot sem nyertek tagjaim, és szemed már
látott engem.
Könyvedben már minden fel volt jegyezve ró-
lam...” (Zsolt 139, 13-16)

Az AZ, akinek a lételemet köszönhetem végső soron az a TE, akihez a zsoltáros szól, állapítja meg pedagógiánk alapítója. Ezen Te ajándéka, adománya vagyok, ő adott nekem magamnak és a világnak. Ettől válik csodálatra méltóvá az univerzum roppant időfolyamához képest szárnyshanasnyli lételem. Innen nyerem értékemet és életfeladatomat, amely nem más, mint azzá válni, akiként az Ő könyvében kezdettől fogva fel vagyok jegyezve. Ez egyben azt is jelenti, hogy mindent megkaptam ahhoz, ami szükséges, hogy ezt a feladatot teljesítsem és ebben folyamatban magam is teljessé váljak.

Eddig tart a beszéd arról, amit kaptam és befogadok az életem során, folyamatosan. Itt lezárhatjuk a lényemet ajándékozó és életben tartó energiák és döntések, személyes kapcsolatok szövetének felfejtését, amelyek végső soron engem adnak és kibontakoztatnak, beleértve a felismert, vagy fel nem ismert személyes kapcsolatot Azzal a Te-vel, akiről a zsoltáros beszél. Adott egy egész, amelynek részeként létezem, és ennek az egésznek a közép-pontjában áll az, akiből ez az egész kibomlik, és én magam ebben az egészben feltételezhetően rendelkezem egy meghatározott hellyel.

Mindebből az is következik, hogy lételemet a kapcsolatok határozzák meg. Másokkal és a természettel kapcsolatban élem az életemet. Ez a kapcsolati háló, amelyben élek nemcsak életfeltétel, hanem magam is életfeltétel-teremtővé, és tovalendítő energiává válok mások számára. Más szóval, magam is abba az egészbe tartozom, amely másoknak életet ajándékoz, ad. Megosztani a lételemet és azt, amim van, és az adás és elfogadás ezen kölcsönhatásának keresztüzében élni nem más, mint a saját lételem kibontakozásának és kibontakoztatásának a folyamata. Megosztani tudni alapkompentencia, ahogyan elfogadni tudni is az. Az egész társadalom a megosztott tudáson, információon, javakon, jogokon, kötelességeken és kompetenciákon alapul. Minél szélesebb a megosztásnak ez a hálózata, annál szabadabb az egyén.

A Franz Kett pedagógia e kölcsönhatásból kiindulva (kapok és elfogadok — adok, ajándékozok, megosztok) a megosztást emberi alpmagatartásként, kulcskompetenciaként határozza meg, amelyet a gyerekekkel gyakoroltatni kell. A megszemlélés egy fizikai középpont és egy központi téma körül kibontakozó pedagógiailag és didaktikailag megtervezett, szemé-

lyek közötti interakciók összességéként megy végbe, ahol mindenki hozzájárul az egész megalkotásához és ki is veszi a részét belőle. Ezáltal a megszemlélés egyensúlyt teremt az elfogadás és a megosztás között.

Franz Kett 2009-ben megjelent könyvében külön fejezetet szentel annak a pedagógiai cselekvésnek, amely által lehetővé tesszük, hogy a gyermekek egy csoportban nagyra értékelő figyelmet ajándékozzanak egymásnak, megajándékozzák egymást az emberi lény méltóságát megillető teljes odafordulással és figyelemmel. A német *Ansehen* kifejezést nehéz úgy más nyelvre fordítani, hogy az azt fejezze ki, amit a német anyanyelvű hallgatónak mond. A magyar nyelvben talán a *tekintély* szó őriz valamit ebből az eredeti jelentésből, románul pedig a *respect* főnév, amely a latin *respicio* leszármazottja (tekintettel lenni valakire). Valakire személyként tekinteni egy lélektani folyamat, amely során túllépünk önmagunkon. Folyamat, amely magában foglalja a másik *észlelését*, *felismerését*, személyként való *elismerését* és ennek következtében a *kapcsolatfelvételt* vele, amelynek módját az emberi személy méltóságának kijáró nagyra becsülés és értékelés jellemez.

Iskoláinkban a gyerekek talán a didaktikai célok túlkalibrálásából adódó teljesítménykényszer miatt sem szenvednek annyit, mint attól, hogy ez a nagyra becsülésen, tekintetbe vételen, „tekintélyt adományozáson” alapuló kapcsolati kultúra hiányzik az osztály- és iskolai közösségből. Ennek létrehozása tehát a létrehozása alapvető nevelési feladat, amellyel foglalkoznunk kell.

A Franz Kett pedagógiában gyakran ajándékozunk meg egymást egy tekintettel, egy szempillantással. Egymásnak egy pillantást ajándékozni nem csak annyit jelent, hogy félszegen felvesszük szomszédunkkal vagy a velünk átellenben ülővel a szemkontaktust. Ez egy folyamatos gyakorlást igénylő feladat, amelynek eredményeként oda kellene eljutnunk, hogy végbe menjen a fent leírt transzcendálás azaz túllépés a pusztán *észlelésen*, hogy kijuthassunk magunkból a másik személyig, a fel- és elismerésig, és ebből őszinte, tiszteleten alapuló kapcsolatok szövődjenek. Ez az atmoszféra, amely a másik értékeinek és emberi szépségének és jóságának elismerésén alapul, alapfeltétele a közös tanulásnak és még sok minden egyébnek, ami később következik az életben. Csak utalásszerűen említhetjük itt meg, hogy amikor felnőtt társadalminkban haldoklik a párbeszéd kultúrája, a demokrácia, az empátikus hozzáállás a személyek és társadalmi csoportok problémáihoz, akkor az a nevelés minőségéről szolgáltat bizonyítványt. Egy ilyen szituáció akkor bontakozhat ki, ha rendszerszinten figyelmen kívül hagyjuk az emberi lények szükségletét és kötelességét arra, hogy valódi tiszteletet és elismerést kapva és ajándékozva fejlődhessenek. Komoly, fajsúlyos szavak azok, amiket Franz Kett ír erről: „Válasszuk le az észrevevés-meghallás-megszólítás, a nekünk nyújtott gondoskodás és hozzánk fordulás sok ezernyi aktusát életünkről, és a semmibe hullunk vissza.” Megfordítva: képzeljük el, mivé válhatnának a gyerekeink, ha folyamatosan gyakorolnánk és gyakoroltatnánk velük azt, hogy: látlak, hallak, észrevettelek, értelek, látom az igényeidet, komolyan veszek?

Az evangéliumi értékrend egyik legfontosabb sarokköve ez, Jézus mélyen empatikus magatartásának központi megnyilvánulása. Ez a gondolat annál komolyabbá válik, ha sikerül egy pillanatig belegondolnunk abba, hogy ez a (szentháromságos) „empátia” a megtestesülés fő oka. Ez az értelme Jézus szavainak: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3, 16) Jézus, aki maga is az Atya szeretetének adománya, tekintetbe veszi az embert. Bartimeust, a vak koldust a tömeg nem veszi észre. Amikor hallhatóvá szeretné magát tenni, a tömeg el akarja hallgattatni. Jézus azonban *meghallja*, a középpontba állítja, *rátékint*. És ez önbizalmat ad neki: a hite gyógyítja meg. Ugyanez történik a perifériára szorult béna kezű emberrel. A szamaritánus *rátékint* a bajba jutott emberre *meglátja* őt emberi mivoltában. Túljut a kulturális és vallási hagyományokból fakadó mentális korlátokon, az évszázados ellenségeskedésen, amelyre a közösségében kapott nevelés kondicionálta és sikerül felebarátjává *válnia* a kirabolt és halálra vált embernek.

A Franz Kett pedagógiában sokféleképpen gyakoroljuk az észrevétel és a nagyra becsülő elismerés ajándékozásának ezt a tiszteletteljes módját. A megszemlélések kezdetén felvesszük egymással a kapcsolatot és ezzel atmoszférát teremtünk a tanuláshoz. Egy tárgyat adunk kézről-kézre, egymásra figyelve, egymás szemébe nézve, amikor átadjuk. Felvesszük egymással a szemkontaktust, megajándékozunk egymást egy szempillantással: pillanatot, időt ajándékozunk tovább a saját időnkből. Egy gyereket, akinek születésnapja van középpontba állítunk és az egész közösség alkot neki valamit ajándékba. Egy arany karikát adunk körbe, mint egy értékes képkeretet, amelyben mindenki megmutathatja magát, amely kiemeli az egy a sok közül szürkeségéből és mindenki köszönti és a nevéen szólítja őt. Meg-elevenedik a neve, megszólítottá válik. Mindenki kap egy kis díszítő anyagot, amelyből megalakítja maga elé a saját ÉN-jelét, aztán összekapcsoljuk ezeket egymással. ÉN-ként vagyunk itt, de egy közösségbe szöve, egy közös középpont körül, amely felé fordulva egyben egymással is összekapcsolódunk.

Az elfogadás és adás aktusainak gyakorlásával összefüggésben áll az empátia és a szolidaritás kompetenciáinak fejlesztése is. A Franz Kett pedagógia feldolgozza azokat a nagy bibliai és gyerekirodalomból származó történeteket, amelyek a szolidaritásvállalásról szólnak. A Grimm-testvérek *Csillagtallérok* c. meséje, amelyet karácsony tájékán szoktunk mesélni, a legszebb kifejezése ennek: a kislány, akinek semmije sincs, mindenét elveszítette, az odafordulás és empátia révén belép az örökkévalóságba. Zakeus, aki többszörösen ad vissza mindent, amit jogtalanul elvett, ez által elnyeri az üdvösséget.

Elfogadni és adni. Amit kaptam az élettől, hálára ösztönöz, mert létem ajándékozott lét. Öröm fakadhat ebből akkor is, ha ez a lét olykor nagyon nehéz. Hála ébredhet bennem, ha rátékintek adományozott, ajándékba kapott létemre. Ebből kiindulva megértem azt is, hogy a mellettem levő ember léte is ajándékozott lét, ugyanolyan, mint az enyém. Ugyanez a méltóságot hordozza, és ugyanúgy kiszolgáltató, mint én. Ez elismerésre és nagyra becsülésre ösztönöz mindaz iránt, ami létezik és tiszteletet ébreszt bennem a természet és minden emberi lény iránt. Ezt az elismerést kifejezem, továbbadom, megajándékozok vele másokat is.

Ugyanígy megajándékozok másokat az időmmel, azzal, amim van, amire szert tettem az életem során, legyen az tapasztalat, az egyéniségem gyógyító hatása, segítő cselekvésem vagy éppen anyagi javaim, amelyek másokat kiemelnek a nincstelenség és szenvedés embert lealacsonyító és megtörő mélységeiből. Egy erre érzékenyítő pedagógiának meg kell találnia a helyét és az útját a ma iskolájához és gyerekeihez, hogy egy élhető világot alakíthassunk számukra és ilyen világot alakíthassanak ki ők is maguk körül.

IRODALOM

1. KETT, Franz: *Ganzheitlich sinnorientiert erziehen und bilden. Lesebuch.* Franz Kett Verlag GSEB, Gröbenzell 2022, 16.
2. Kett, Franz – Koczy, Robert Dr. Theol.: *Die Religionspädagogische Praxis. Ein Weg der Menschenbildung.* RPA Verlag, Landshut 2009., 121.
3. *Franz Kett pedagógia alaptanfolyam.* Franz Kett Pedagógia Intézet Románia, Nagyvárad 2024., 73-74.

*Uram, te megvizsgálasz és ismeresz engem,
tudod, hogy ülök-e vagy állok.
Gondolataimat látod messziről,
látsz, ha megyek vagy pihenek.
Minden utam világos előtted.
A szó még nincs nyelvemen,
s lám, az Úr már tud mindent.
Előlről és hátulról közrefogsz,
s a kezed fölöttem tartod.
Csodálatos ezt tudnom,
olyan magas, hogy meg sem értem.
Te alkottad veséimet,
anyám méhében te szőtted a testem.
Áldalak, amiért csodálatosan megalkottál,
és amiért csodálatos minden műved.*

*Lelkem ismered a legmélyéig,
létem soha nem volt rejtve előtted.
Amikor a homályban keletkeztem,
és a föld mélyén elindult életem,
szemed már látta tetteimet,
s könyvedben mind felírta őket.
Meghatározta napjaimat,
mielőtt még egy is megjelent belőlük.
Terveid, Uram, felfoghatatlanok,
s milyen tömérdek a számuk!
Ha megszámlálnám:
több, mint a homokszem,
s ha végére érnék, az csak kezdet volna.
(Zsolt 139, 1-6. 13-18)*

